ONDERSTEUNING SCHOOL BIJ LEERPROBLEMEN IN BASISONDERWIJS
Ouders tevreden maar leraren niet

- eindrapport -

drs. C.A. Crommelin
dr. M. Gemmeke
dr. S.W. van der Ploeg

Amsterdam, 30 juli 2003

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: 020 - 5315315
Fax : 020 - 6265199

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 1
1.1 Achtergrond 1
1.2 Opzet van het onderzoek 2
1.3 Respons en representativiteit 3
1.4 Leeswijzer 3

2 Ouders over de aanpak van leerproblemen 5
2.1 Ondersteuning bij leerproblemen 5
2.2 Wijze van ondersteuning door school en ouders 6
2.3 Uitblijven van ondersteuning 7
2.4 Verantwoordelijkheid van de school en ouders 7
2.5 Oordeel van ouders 8

3 Leraren over de aanpak van leerproblemen 9
3.1 Ondersteuning bij leerproblemen 9
3.2 Ondersteuning door school en ouders 9
3.3 Verantwoordelijkheid van de school en ouders 11
3.4 Oordeel van leraren 11

4 Conclusies 13

1 INLEIDING

Voor leerlingen die moeite hebben met bepaalde vakken en extra hulp nodig hebben, kunnen scholen een remedial teacher inschakelen, of ondersteuning vragen bij bijvoorbeeld een schoolbegeleidingsdienst. De vraag is of scholen hiervoor voldoende zijn toegerust en of ze leerproblemen voldoende onderkennen. Als dat niet het geval is, regelen ouders wellicht zelf extra ondersteuning voor hun kinderen. Regioplan was benieuwd in welke mate scholen en ouders in staat zijn leerlingen in het basisonderwijs de benodigde extra ondersteuning te bieden. Daarom voerden wij een onderzoek uit naar de wijze waarop leerproblemen van kinderen in het primair onderwijs worden opgelost. In het onderzoek wilden we nagaan hoe de extra begeleiding wordt geregeld en in hoeverre ouders en leraren vinden dat er voldoende ondersteuning wordt gegeven. In deze rapportage doen we verslag van dit onderzoek.
In de rest van deze inleiding wordt aandacht besteed aan de achtergrond van het onderzoek, de gegevensverzameling en de respons.

1.1 Achtergrond

In het primair onderwijs wordt sinds de invoering van Weer samen naar School veel aandacht besteed aan zogenaamde zorgverbreding. Deze is erop gericht leerlingen die met leer- of opvoedingsmogelijkheden kampen zo veel mogelijk binnen het reguliere basisonderwijs op te vangen. Vanuit het speciaal basisonderwijs is ambulante begeleiding beschikbaar om deze leerlingen extra te ondersteunen. Ook leerlingen die niet tot de categorie zorgleerlingen behoren (en vroeger wellicht in aanmerking waren gekomen voor een overstap naar het speciaal onderwijs) geldt dat zij soms wat extra ondersteuning nodig kunnen hebben. Scholen voor regulier basisonderwijs hebben dus een belangrijke functie in het signaleren van leerproblemen en het bieden of regelen van extra ondersteuning. Maar komen scholen er altijd in voldoende mate aan toe deze taken te realiseren? En als dat niet zo is, hoe lossen ouders dit dan op?

Het onderzoek richtte zich daarmee op de volgende onderzoeksvraag:
In welke mate voorzien scholen en ouders in extra ondersteuning van leerlingen met leerproblemen en welke knelpunten doen zich daarbij voor?

Daarbij zijn de volgende deelvragen onderscheiden:
1. *In welke mate signaleren school en ouders leerproblemen bij leerlingen in het basisonderwijs?*
2. *In hoeverre en op welke wijze bieden scholen extra ondersteuning bij leerproblemen?*

3. *In hoeverre en op welke wijze bieden ouders extra ondersteuning bij leerproblemen?*
4. *In welke mate is er sprake van onvoldoende ondersteuning bij leerproblemen?*
5. *Welke knelpunten worden er gesignaleerd waardoor de ondersteuning bij leerproblemen mogelijk achterblijft bij de behoefte?*

1.2 Opzet van het onderzoek

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen hebben we twee schriftelijke enquêtes uitgezet. Eén onder ouders met kinderen in het basisonderwijs en één onder leerkrachten in het primair onderwijs. In de vragenlijst voor de ouders zijn vragen voorgelegd over eventuele leerproblemen bij hun kind(eren), de daarbij geboden ondersteuning vanuit de school en hun mening over de wijze waarop de school met leerproblemen omgaat. Ook is hen gevraagd of door hen nodig geachte extra ondersteuning wellicht uitblijft en of zij zelf initiatieven nemen of hulp inschakelen ten behoeve van de benodigde ondersteuning.
Aan leerkrachten in zowel het reguliere als het speciale basisonderwijs zijn vergelijkbare vragen gesteld. Zo is hen gevraagd hoeveel kinderen in hun klas extra ondersteuning krijgen en op welke wijze dat gebeurt. Net als de ouders is ook aan leerkrachten gevraagd hun mening te geven over de wijze waarop de school met leerproblemen omgaat en daarnaast over daarbij optredende knelpunten.

Panels van ouders en leerkrachten
De vragenlijsten zijn uitgezet onder twee onderzoekspanels van Regioplan, een ouderpanel en een leerkrachtenpanel. De panels zijn speciaal opgericht ten behoeve van het uitvoeren van grootschalig onderzoek naar beleidsrelevante vragen in het onderwijs. Ze stellen ons in staat op relatief snelle wijze gegevens te verzamelen, aangezien de adressen en telefoonnummers bekend zijn.
Het ouderpanel bestaat uit bijna 900 ouders van kinderen uit het basisonderwijs. Een deel van de ouders heeft ook kinderen in het voortgezet onderwijs, een ander deel ook kinderen in de peuterleeftijd. Voor het overgrote deel bestaat het panel uit vrouwen. Waarschijnlijk komt dit doordat het veelal de moeder is die de contacten met school onderhoudt en zich actief bezighoudt met de schoolloopbaan van de kinderen. Daarmee is zij ook de meest geschikte ouder om voor onderzoek over onderwijs te benaderen. De kinderen bezoeken scholen van alle richtingen, in alle delen van Nederland. Het panel van leerkrachten in het primair onderwijs bestaat uit circa 600 leerkrachten: 400 van scholen voor basisonderwijs en 200 van scholen voor speciaal onderwijs. Ook hier betreft het een dwarsdoorsnede van scholen in Nederland, witte en zwarte scholen, grote zowel als kleine scholen. In het panel zijn mannen en vrouwen in gelijke mate vertegenwoordigd.

1.3 Respons en representativiteit

Beide panels zijn integraal benaderd. Van de 885 verstuurde vragenlijsten aan ouders ontvingen we er 561 ingevuld retour, een respons van 63 procent. Van de 360 verstuurde vragenlijsten voor leerkrachten in het regulier basisonderwijs ontvingen we er 182 ingevuld retour, hetgeen de respons in die groep op 50 procent brengt.

De ouders van wie we vragenlijsten terugontvingen hebben kinderen in alle groepen van het basisonderwijs, maar de groepen 7 en 8 zijn oververtegenwoordigd. Ongeveer zestig procent van de ouders heeft kinderen in een van die twee groepen.

Met behulp van een responsanalyse zijn we nagegaan in hoeverre de ouders en leerkrachten een representatieve groep vormen. Daarbij keken we niet naar de kenmerken van de ouders en leerkrachten zelf, maar naar die van de scholen waarover zij in de vragenlijst vragen beantwoorden. Van elke ouder en elke leerkracht weten we immers bij welke school deze (al dan niet via het kind) betrokken is. Als we de responsanalyse op die manier uitvoeren, blijkt dat ouders van kleine scholen zijn oververtegenwoordigd in de responsgroep. Op de overige kenmerken van scholen (denominatie, regio, wel of niet in een van de vier grote steden) week de responsgroep niet af van de populatie van ouders met kinderen in het basisonderwijs. Ook leerkrachten van kleine scholen zijn oververtegenwoordigd in de responsgroep. Daarnaast zijn leerkrachten uit de regio West en Noord ondervertegenwoordigd. Om voor de afwijkingen te corrigeren zijn wegingen toegepast.

1.4 Leeswijzer

In het navolgende geven we de bevindingen weer voor leerkrachten en ouders afzonderlijk. In hoofdstuk twee gaan we in op de ervaringen van ouders, hoofdstuk drie heeft betrekking op de ervaringen van leerkrachten. In hoofdstuk vier trekken we ten slotte enkele conclusies.

2 OUDERS OVER DE AANPAK VAN LEERPROBLEMEN

2.1 Ondersteuning bij leerproblemen

We hebben de ouders gevraagd naar het vóórkomen van eventuele leerproblemen in het heden en het verleden (toen hun kind in een vorige groep zat). Twintig procent van de ouders geeft aan dat hun kind in het verleden leerproblemen heeft gehad. In het overgrote deel daarvan, bijna zeventig procent van de gevallen, is daarbij extra ondersteuning door de school aan de leerling geboden. In twintig procent van de gevallen hebben de ouders zelf voor extra ondersteuning gezorgd. Overigens geeft de helft van deze ouders aan dat de school ook ondersteuning bood. In vijftien procent van de gevallen werd geen extra ondersteuning geboden.

Tabel 2.1 Percentage leerlingen met leerproblemen (aantallen tussen haakjes), ondersteuning krijgt, en van wie

	Verleden	Heden
Percentage leerlingen met leerproblemen	19 (105)	13 (74)
Ondersteuning door school of ouders		
Door school	67 (77)	30 (22)
Door ouders	21 (24)	33 (25)
Geen	15 (17)	36 (27)
Anders	5 (6)	-
Totaal (N)	561	561

Gevraagd naar het heden, geeft 13 procent van de ouders aan dat hun kinderen dusdanige leerproblemen hebben dat ze daarbij ondersteuning nodig hebben. Een relatief groot deel daarvan ontvangt die ondersteuning echter niet, namelijk 36 procent. Aan de rest wordt in 30 procent van de gevallen ondersteuning geboden door de school, en in 33 procent van de gevallen door de ouders.

De groep kinderen die momenteel extra ondersteuning bij het leren ontvangt is echter breder dan op grond van het bovenstaande verwacht zou mogen worden, en is dus niet beperkt tot die leerlingen van wie de ouders vinden dat ze dat nodig hebben. Ruim twintig procent van alle ouders geeft aan dat hun kind momenteel extra ondersteuning ontvangt vanwege problemen bij een of meerdere vakken. Dit gebeurt in de meeste gevallen bij taal (60%), in iets mindere mate bij rekenen (50%) en daarnaast bij overige vakken (20%). Het initiatief tot het bieden van extra ondersteuning komt in 60 procent van de gevallen vanuit de school, in 50 procent vanuit de ouders. Enkele ouders geven aan dat het een gezamenlijk initiatief betreft.

2.2 Wijze van ondersteuning door school en ouders

In tabel 2.2 is voor alle ouders van wie de kinderen extra ondersteuning of begeleiding ontvangen weergegeven op welke wijze dat gebeurt. Dit is dus niet beperkt tot die ouders die vinden dat extra ondersteuning nodig is.

Tabel 2.2 Percentage leerlingen dat extra ondersteuning krijgt (aantallen tussen haakjes) en door wie

	Heden
Percentage leerlingen met ondersteuning	22 (124)
Ondersteuning door school of ouders	
Door school	15 (86)
Door ouders	7 (38)
Totaal (N)	561

In die gevallen dat aan de leerling extra begeleiding of ondersteuning wordt geboden, gebeurt dit in twee derde van de gevallen door de school, terwijl een derde van de ouders dit zelf organiseert.

Als we kijken naar de vorm die ondersteuning vanuit de school krijgt, dan blijkt overigens dat sommige ouders daar wel degelijk een rol in spelen (zie tabel 2.3). In de meeste gevallen krijgt de leerling begeleiding door een remedial teacher (bijna 60% van de gevallen). Begeleiding door een schoolbegeleidingsdienst of door de leerkracht zelf komt veel minder vaak voor (respectievelijk 15 en 12%). Bijna 17 procent van de ouders meldt dat de extra ondersteuning bestaat uit extra huiswerk. Aangezien zij daarbij veelal zelf helpen, is er hier sprake van samenwerking tussen school en ouders in de ondersteuning van de leerling. In vier gevallen – in de categorie anders – geven de ouders aan dat hun kind inmiddels naar het speciaal onderwijs is gegaan.

Tabel 2.3 Wijze van ondersteuning door de school (meerdere antwoorden mogelijk)

Wijze van ondersteuning	Percentage	Aantal
Door remedial teacher	57	48
Extern vanuit de school	11	9
Extra begeleiding door de leerkracht	15	13
Extra huiswerk	17	14
Anders	6	5
Totaal leerlingen ondersteund door school		86

Van de ouders wier kinderen vooral door henzelf ondersteund worden, organiseren de meesten dat ook daadwerkelijk zelf door zelf begeleiding te geven. Een relatief grote groep zoekt daarnaast externe ondersteuning bij particuliere remedial teachers, logopedisten of Bureau Jeugdzorg. Een misschien voor de hand liggende oplossing, namelijk het laten volgen van bijlessen door de kinderen, komt zeer weinig voor.
De meeste ouders maken geen kosten voor de extra ondersteuning van hun kind. Zij die dat wel doen (tien in totaal), besteden hieraan ruim 80 euro per maand.

Tabel 2.4 Wijze van ondersteuning door de ouders (meerdere antwoorden mogelijk)

Wijze van ondersteuning	Percentage	Aantal
Door ouders zelf	76	28
Bijles extern	9	3
Particuliere remedial teacher, logopedist etc.	21	8
Anders	3	1
Totaal leerlingen ondersteund door ouders		38

2.3 Uitblijven van ondersteuning

Van alle ouders die zijn ondervraagd, melden er 27 dat hun kind leerproblemen heeft waarvoor ondersteuning nodig is, terwijl hij of zij die niet ontvangt. Dat is vijf procent van alle ouders. We hebben deze ouders gevraagd aan te geven waarom deze extra ondersteuning niet wordt gegeven. In de helft van de gevallen zijn de ouders van mening dat de school de problemen niet ernstig genoeg vindt, terwijl daarnaast bijna veertig procent van de ouders (wier kinderen volgens hen ten onrechte geen extra hulp krijgen) zegt dat het komt doordat de school onvoldoende capaciteit heeft om ondersteuning te bieden. Andere mogelijke oorzaken, zoals te weinig kennis, tijd of geld bij de ouders om zelf ondersteuning te bieden, worden nauwelijks als redenen aangegeven.

2.4 Verantwoordelijkheid van de school en van ouders

In het bovenstaande zagen we dat het initiatief voor de ondersteuning van leerlingen in geval van leerproblemen bijna even vaak bij de ouders als bij de school ligt. Ook is geconstateerd dat een aanzienlijke groep kinderen die volgens hun ouders leerproblemen hebben, hierbij geen ondersteuning ontvangt. Wie achten ouders eerstverantwoordelijke bij het verlenen van hulp als dat nodig is? Veel ouders hebben bij deze vraag zowel de school als de ouders als verantwoordelijke aangegeven. Hun antwoorden geven desondanks een goed beeld van waar ze de belangrijkste verantwoordelijkheden zien en waar ze een gedeelde verantwoordelijk-

heid zien voor school en ouders. Een en ander is weergegeven in tabel 2.5. Signalering en het daadwerkelijk bieden van hulp zien ouders in de eerste plaats als een verantwoordelijkheid van de school. Bij het volgen van de vorderingen, maar ook bij het nemen van initiatief voor het bieden van extra ondersteuning en de financiële kant ervan, zien een groot deel van de ouders echter (ook) een rol voor zichzelf weggelegd. Opmerkelijk is dat hoewel ouders in belangrijke mate zelf ondersteuning bieden, zij hier niet een zeer grote verantwoordelijkheid aan zichzelf toekennen.

Tabel 2.5 Verantwoordelijke in proces van verlenen van hulp volgens ouders (percentage ouders dat school/ouders verantwoordelijk acht)

	School	Ouders
Signalering van problemen	99	10
Initiatief voor extra ondersteuning	84	28
Bieden van extra ondersteuning	91	21
Volgen van vorderingen bij extra ondersteuning	73	42
Financiering extra ondersteuning	76	32
N = 554		

2.5 Oordeel van ouders

Uiteindelijk is de ouders gevraagd een oordeel uit te spreken over de manier waarop scholen te werk gaan bij leerproblemen. Hoewel op elk van de punten een (kleine) meerderheid van de ouders tevreden of zeer tevreden is, is tien procent of meer van de ouders ontevreden op drie van de vier punten.

Tabel 2.6 Tevredenheid van ouders over de rol van school bij leerproblemen (percentages)*

Thema	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Wijze waarop school leerproblemen signaleert	57	33	10
Beleid van school omtrent initiatief voor ondersteuning	53	33	14
Wijze waarop school ondersteuning biedt	52	36	13
Betrokkenheid bij de school in volgen van vorderingen	50	42	8

* Gepercenteerd over het aantal ouders dat de vraag heeft beantwoord, minimaal 546 en maximaal 549.

3 LERAREN OVER DE AANPAK VAN LEERPROBLEMEN

3.1 Ondersteuning bij leerproblemen

Aan de leerkrachten van scholen voor basisonderwijs hebben we gevraagd aan te geven hoeveel leerlingen extra ondersteuning ontvangen, hetzij vanuit school, hetzij vanuit huis.[1] Bijna alle leerkrachten die de vraag hebben beantwoord, hebben in hun klas kinderen die vanuit school extra ondersteuning. In totaal krijgt ruim 21 procent van de leerlingen extra ondersteuning, of gemiddeld vijf kinderen per klas. Dit is hoger dan de ouders dachten (namelijk ongeveer 15%) Er zijn ook leerlingen die geen ondersteuning vanuit school ontvangen, maar dit eigenlijk wel nodig hebben. Het betreft ongeveer 4 procent van alle leerlingen waar deze leerkrachten les aan geven. Dit stemt redelijk overeen met het aantal ouders dat aangaf dat hun kind ondersteuning ontbeert terwijl het die volgens hen wel nodig heeft.[2] Volgens de leerkrachten ontvangt vijf procent van hun leerlingen extra begeleiding vanuit huis. Het kan zijn dat dit de kinderen zijn die ondersteuning vanuit school zouden moeten krijgen, maar deze niet ontvangen. Dat kunnen we op grond van de antwoorden van de leerkrachten echter niet vaststellen.

Tabel 3.1 Leerlingen met extra ondersteuning (gemiddeld percentage leerlingen, percentage leerkrachten dat kinderen met ondersteuning in de klas heeft)

Ondersteuning door school of ouders	Percentage leerlingen	Percentage leerkrachten (aantal tussen haakjes)
Door school	21	91 (122)
Nodige ondersteuning vanuit school ontbreekt	4	29 (39)
Door ouders	5	39 (52)
Totaal (N) 134		

3.2 Ondersteuning door school en ouders

In tabel 3.2 is weergegeven op welke wijze kinderen volgens de leerkrachten ondersteuning krijgen vanuit school. Met name begeleiding door de remedial teacher wordt vaak genoemd. Ruim tachtig procent van de leerkrachten die kinderen met extra begeleiding vanuit school

[1] We hebben de leerkrachten niet gevraagd hoeveel kinderen kampen met leerproblemen.

[2] Daarbij gaan we ervan uit dat ouders in de regel over maximaal een kind met leerproblemen rapporteren.

in de klas hebben, zegt dat deze door de remedial teacher wordt geboden.[3] Daarna volgt extra begeleiding door de leerkracht zelf. Dit wordt door bijna een derde van de leerkrachten aangegeven als manier om extra ondersteuning te bieden. Externe ondersteuning, zoals door een schoolbegeleidingsdienst, wordt door bijna twintig procent van deze leerkrachten genoemd.

Tabel 3.2 Wijze van ondersteuning door de school (meerdere antwoorden mogelijk)

Wijze van ondersteuning	Percentage	Aantal
Door remedial teacher	81	97
Externe begeleiding vanuit de school	18	21
Extra begeleiding door de leerkracht	32	39
Intern begeleider	2	3
NT2 of VVE programma	2	3
Anders	4	5
Totaal leerkrachten met kinderen die ondersteuning vanuit school krijgen		122

Terwijl een deel van de ouders daarnaast aangaf dat hun kinderen (extra) huiswerk meekrijgen, wordt dit door de leerkrachten hier niet genoemd. Het kan zijn dat zij die vorm van begeleiding scharen onder 'begeleiding door de ouders', hoewel het strikt genomen gaat om leerlingen voor wie de leerkracht het extra huiswerk vaststelt.

Tabel 3.3 Wijze van ondersteuning door de ouders (meerdere antwoorden mogelijk)

Wijze van ondersteuning	Percentage	Aantal
Door ouders zelf	48	25
Begeleiding professioneel instituut	28	15
Bijles kennis, studenten etc.	14	7
Anders, weet niet	5	2
Totaal leerkrachten met kinderen die ondersteuning vanuit huis krijgen		52

In tabel 3.4 geven we weer hoe leerkrachten denken dat de ondersteuning door ouders is geregeld. Daarbij dient bedacht te worden dat het om slechts een klein deel van de kinderen gaat, namelijk vijf procent. Ouders zelf bieden in de meeste gevallen de benodigde extra begeleiding. Leerkrachten geven daarnaast vaak aan dat er ondersteuning door een professioneel instituut wordt geboden. Uit de open antwoorden bij deze vraag blijkt dat het daarbij zeker in de helft van de gevallen gaat om logopedisten, motorisch remedial teachers, behandelaars van dyslexie en dergelijke.

[3] We kunnen op basis van deze antwoorden geen uitspraken doen over de verdeling van de aanpak over de kinderen, aangezien we de vraag niet per leerling hebben gesteld. Daarom is het moeilijk een vergelijking te maken met de antwoorden die ouders op deze vraag hebben gegeven.

3.3 Verantwoordelijkheid van de school en van ouders

Net als aan de ouders, is ook aan de leerkrachten gevraagd wie volgens hen eerstverantwoordelijke is bij het signaleren, bieden en volgen van extra ondersteuning aan kinderen met leermoeilijkheden. Een deel van de leerkrachten heeft net als de ouders geen keus kunnen maken en acht beide partijen verantwoordelijk. Kijken we alleen naar diegenen die wel kiezen, dan zien we dat zij vrijwel steeds allemaal de school eerstverantwoordelijk achten 98 tot 100 procent van de leerkrachten die een eerstverantwoordelijke aanwijzen, kiest daarbij voor de school. Wij willen ook laten zien in hoeverre leerkrachten een gedeelde verantwoordelijkheid voor school en ouders zien. Dit is weergegeven in tabel 3.4. Met name als het gaat om het bieden van extra ondersteuning en het eventueel financieren daarvan, zien leerkrachten een dergelijke gedeelde verantwoordelijkheid.

Tabel 3.4 Verantwoordelijke in proces van verlenen van hulp volgens ouders

	School	Ouders
Signalering van problemen	100	7
Initiatief voor extra ondersteuning	99	8
Bieden van extra ondersteuning	97	19
Volgen van vorderingen omtrent extra ondersteuning	98	14
Financiering extra ondersteuning	87	20
N = 133		

3.4 Oordeel van leraren

Hoewel slechts een klein percentage van de leerlingen volgens de leerkrachten de benodigde hulp bij leerproblemen ontbeert (zie hiervoor), zijn de leerkrachten toch zeer ontevreden over de geboden ondersteuning. Zowel ouders als zichzelf of de school zien ze tekortschieten, soms wellicht gedwongen door de omstandigheden. Ouders verwachten te veel van de school, vindt een ruime meerderheid van de leerkrachten. Veertig procent vindt dat ouders zelf meer zouden kunnen ondernemen in de ondersteuning bij leerproblemen. Tegelijkertijd geven ze ook aan dat ze niet voldoende zijn toegerust om (toegesneden) ondersteuning te bieden en aan de benodigde tijd daarvoor ontbreekt het bijna iedereen. Voor tijdgebrek kunnen de leerkrachten wellicht nog een ander dan henzelf verantwoordelijk houden, maar ruim 20 procent is van mening dat ze over te weinig kennis beschikken voor het bieden van adequate extra begeleiding. Daaruit kan worden afgeleid dat zij vinden dat ze betere begeleiding zouden moeten kunnen geven. Hiervoor hebben we bovendien gezien dat vrijwel alle leraren de (hoofd)verantwoordelijkheid voor het bieden van ondersteuning bij zichzelf/de school leggen. De opvattingen van de leerkrachten zijn weergegeven in tabel 3.5.

Tabel 3.5 Mening leerkrachten over school en ouders bij leerproblemen (percentages)*

Thema	(helemaal) eens	neutraal	(zeer) oneens
Ouders verwachten te veel van school bij leerproblemen	62	21	18
Ouders doen te weinig aan ondersteuning bij leerproblemen	39	33	28
Ouders accepteren niet dat hun kind niet kan meekomen	53	18	29
Scholen beschikken over te weinig kennis voor signaleren leerproblemen	22	7	72
Leraren zijn onvoldoende toegerust voor ondersteuning bij leerproblemen	55	11	34
Scholen en leraren hebben te weinig tijd voor ondersteuning bij leerproblemen	95	3	11

* Gepercenteerd over de 179 leerkrachten die de vraag hebben beantwoord.

4 CONCLUSIES

Ouders en leerkrachten hebben, zo blijkt uit dit onderzoek, niet altijd hetzelfde beeld van de ondersteuning die aan leerlingen met leerproblemen wordt geboden. Bovendien verschillen zij van mening over of extra ondersteuning nodig is. Als de gegevens van leerkrachten en ouders naast elkaar gelegd worden, dan blijkt dat ouders de ondersteuning die de school biedt onderschatten. Zij schatten het aantal kinderen dat extra steun vanuit de school krijgt lager in dan leerkrachten. Andersom rapporteren zij in hogere mate dan de leerkrachten kennelijk waarnemen, dat zij hun kind in geval van leerproblemen thuis ondersteunen. Ouders en leerkrachten zijn het wel ongeveer eens over het percentage kinderen dat geen steun ontvangt en dat wel nodig zou hebben: circa vijf procent.

Ondersteuning aan zwakke leerlingen vindt vooral plaats in de vorm van Remedial Teaching. De leerkracht zelf is een goede tweede, maar ook ondersteuning door de ouders en externe hulp door logopedisten of dyslexiespecialisten komt geregeld voor.
Leraren en ouders zien een gedeelde verantwoordelijkheid in met name het bieden van extra begeleiding, maar ook de eventuele financiering daarvan. Dit komt ook tot uitdrukking in het feit dat veel ouders bij ‘wijze van ondersteuning door de school’ aangeven dat zij zelf de huiswerkbegeleiding doen.

In zijn algemeenheid zijn ouders tevreden over de rol van de school in het omgaan met leerproblemen. Ruim tien procent is hierover ontevreden. Leerkrachten daarentegen zijn veel kritischer: ruim twintig procent vindt dat scholen over onvoldoende kennis op dit terrein beschikken, terwijl een ruime meerderheid leraren onvoldoende toegerust acht voor ondersteuning bij leerproblemen.